

Аналізуючи нинішню законодавчу базу й динаміку створення ДБР, можна дійти висновку, що даний орган досудового розслідування потребує певних коригувань у законі, а саме — закладання у них тих норм, які не блокуватиме процес його укомплектування та саму діяльність цього органу.

Науковий керівник: старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» *Нестерчук Лілія Петрівна*.

Завещана К. Р.

студентка 1-го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ ДЛЯ ПРИЗНАЧЕННЯ НА ПОСАДУ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Протягом останнього часу корупція в Україні продовжує набувати ознак системного явища, яке поширює свій вплив на всі сфери життя. Зважаючи на цей негативний вплив, пріоритетним напрямом державної антикорупційної політики стала докорінна зміна підходів до протидії корупції, поєднана із удосконаленням антикорупційного законодавства та реформуванням правоохоронних органів (Невмержицький Є. В. Корупція в Україні: причини, наслідки, механізми / Є. В. Невмержицький. К. : КНТ, 2008. С. 55). Це зумовило створення такого органу, як Державне бюро розслідувань.

Державне бюро розслідувань — новий правоохоронний орган, створення якого передбачено зобов'язаннями при вступі до Ради Європи та є частиною коаліційної угоди між парламентськими партіями Верховної Ради України (Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015, із змін., внес. згідно із законами України: за станом на 05.01.2017) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua> с.3). Метою програми є створення Державного бюро розслідувань як незалежного та ефективного правоохоронного органу, який: сприяє дотриманню справедливості у суспільстві шляхом всебічного розслідування злочинів, віднесених до його підслідності; має високопрофесійну та мотивовану команду; ефективно співпрацює з іншими державними органами України; є прозорим та підзвітним у своїй діяльності тощо.

Метою утворення ДБР є встановлення справедливості у суспільстві шляхом розслідування злочинів і притягнення винних до встановленої законом відповідальності, незважаючи на їх посади, зв'язки та ресурси. Для досягнення цієї цілі потребується належне виконання обов'язків, які покладаються на працівників цього правоохоронного органу.

На службу до Державного бюро розслідувань приймаються на конкурсній основі в добровільному порядку громадяни України, які спроможні за своїми особистими, діловими та моральними якостями, віком, освітнім і професійним рівнем та станом здоров'я ефективно виконувати відповідні службові обов'язки (Порядок проведення конкурсу для призначення на посади у Державному бюро розслідувань: Затверджено Наказом Державного бюро розслідувань від 14 лютого 2018 року № 13 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0176-18>).

Цікаво, що кваліфікаційні вимоги та критерії професійної придатності для зайняття посад у Бюро затверджується безпосередньо Директором Державного бюро розслідувань. Дане положення піддається критиці з боку науковців та правознавців різних сфер, адже тут ставиться під сумнів об'єктивність і прозорість процесу добору кадрів до Державного бюро розслідувань.

Можна визначити чітку регламентацію етапів проведення конкурсу до ДБР, що включає в себе: 1) оголошення про проведення конкурсу; 2) прийняття та розгляд поданих документів для участі в конкурсі; 3) кваліфікаційний іспит; 4) психофізіологічне дослідження із застосування поліграфа; 5) співбесіда; 6) визначення переможців конкурсу. Для проведення цієї процедури Директор Державного бюро розслідувань утворює Комісію та затверджує її персональний склад. Комісія утворюється у складі п'яти осіб, троє з яких є представниками Бюро (Григорова Л. Р. Порядок проведення конкурсу для призначення на посади у Державному бюро розслідувань [Електронний ресурс] // Юридична література: Державне бюро розслідувань: на шляху розбудови. 2018. С. 432. — Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua>).

Закон України «Про Державне бюро розслідувань» у нормативному порядку визначив обмеження щодо осіб, які можуть брати участь у конкурсі на зайняття посади працівника ДБР. Так, не може бути кандидатом особа, яка: визнана судом недієздатною чи обмежено дієздатною; особа, яка має не погашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення злочину; особа, що згідно із вироком суду позбавлена права обіймати відповідні посади; особа, яка за рішенням суду визнана винною у вчиненні кримінального правопорушення; особа, що піддавалася адміністративному стягненню за корупційне правопорушення протягом останнього року до дня

подання документів; особа, яка є державним службовцем або посадовою особою органу місцевого самоврядування, є членом політичної партії, є народним депутатом України або депутатом місцевої ради.

Для утворення такої правоохоронної системи, як Державне бюро розслідувань, важливе значення має добропорядність його працівників. Тому особливу увагу слід приділити кандидатам з числа колишніх працівників правоохоронних органів, що зазнали люстрації.

Рішення Комісії приймаються більшістю голосів від її складу шляхом відкритого голосування. Важливим є той факт, що член Комісії не може утриматися від голосування, тобто він повинен висловити свою думку. Рішення вважається прийнятим, якщо за результатами голосування отримано рівну кількість голосів, голова Комісії ставить питання на повторне голосування після додаткового обговорення.

Громадські активісти з організації State Watch проаналізували 30 кандидатів, серед яких виявили люстрованих державних службовців, а також тих, хто фігурував у адміністративних, кримінальних чи дисциплінарних провадженнях. Згідно з законом такі кандидати мають брати участь у конкурсі, якщо вони не були офіційно люстровані, або якщо в їх справах немає рішень суду. Саме тому потрібно усунути зовнішню комісію для відбору таких кандидатів.

У дослідженні проекту всеукраїнського об'єднання «Автомайдан» — Prosud понад 40 % кандидатів на керівні в ДБР є на сьогодні представниками правоохоронних органів. Більшість претендентів є працівниками державних органів, лише 12,2 % — бізнесмени, адвокати та викладачі, і 9 % зараз не працевлаштовані (Хто претендує на керівні посади [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://blog.prosud.info/>).

Отже, дослідивши порядок проведення конкурсу до Державного бюро розслідувань, можна стверджувати, що всі етапи конкурсу детально регламентовані нормами законодавства і створені всі умови, щоб цей конкурс був справедливим.

Науковий керівник: старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» *Нестерчук Лілія Петрівна*.